

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in primum librum Sententiarum Petri Lombardi

Johannes Bonaventura <Kardinal, Heiliger>

[Straßburg], um 1474-77 bzw. nicht nach 1479

[Inhaltsverzeichnis]

[urn:nbn:de:bsz:31-311669](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-311669)

¶ Sequuntur questiones seraphici doctoris
dñi bonauenture cardinalis super primo li-
bro sententiarum. Et primo quatuor questōes
pambule scdm quadruplex genus cause.

Circa genus cause materialis q̄ritur que sit
huius libri materia vel subiectum.

Circa genus cause formalis q̄ritur utrum
modo agendi sit p̄scrutatoriz et inquisitiuus
secretorum.

Circa genus cause finalis q̄ritur utrum opus
hoc sit contemplationis gr̄a vel ut boni fiam?

Circa genus cause efficientis q̄ritur. utrum
magister petrus lumbardus ep̄us parisiē-
sis huius libri auctor.

¶ Distinctio prima.

Quid sit uti per essentiam.

Utrum omni creato contingat uti.

Utrum solo bono creato sit utendum.

Quid sit frui per essentiam.

Utrum bono icreato sit fruendum.

Utrum fruendum sit solo bono icreato.

¶ Distinctio secunda.

Utrum in deo sit ponere essentie siue natu-
re unitatem.

Utrum in deo sit ponere p̄sonam pluralitatē.

Utrum in diuis p̄sonis sit ponere infinitatem.

Utrum in diuis p̄sonis sit ponere trinitatem.

¶ Distinctio tertia.

Utrum deus sit cognoscibilis a creatura.

Utrum sit cognoscibilis per creaturam.

Utrum modus cognoscendi per creaturam cō-
ueniat homi quātū ad om̄es statum sc̄z ino-
centie. nature lapsē. et nature gloriolate.

Quid sit de deo cognoscibile p̄ creaturam.

¶ Secunda pars distinctiois tertię.

Utrum in memoria intelligentia et voluntate
attendatur rō imaginis.

Utrum in dictis p̄tentijs attendat imago p̄
tōpationem ip̄arum ad deum.

Utrum dicte p̄tētie sint idem cū essentia aīe.

Utrum ymago attendat in dictis p̄tentijs
aut in ip̄arum habitibus.

Utrum in dictis p̄tentijs sit ordo.

Utrum trinitas imaginis create ducat in cog-
nitōnem trinitatis p̄sonarum diuinarum.

¶ Distinctio quarta.

Utrum hec locutio sit concedenda in diuinis
deus generat deum.

Utrum unitas essentie admittat hanc locutio-
nem deus genuit alium deum. vel deus est ali-
us a deo.

Utrum gramatice possum? dicere plures deos

Utrum deus supponat p̄ p̄sona vel p̄ essentia

¶ Distinctio quinta.

Utrum substantia vel essentia generet.

Utrum aliquis generet de substantia patris.

Utrum essentia siue substantia generetur.

Utrum eēntia siue subā p̄ generatōez om̄iuecē-

¶ Distinctio sexta.

Utrum generatio filij sit sym̄ adictōz nēcitatē.

Utrum sit scdm rōnem volūtatis.

Utrum sit scdm rōnem exemplaritatis.

¶ Distinctio septima.

Utrum posse generare in diuinis dicat quid
vel ad aliquid.

Utrum potencia generandi sit in filio.

Utrum posse generare et creare sit unū posse

Utrum posse generari et posse creari sit unū
posse.

¶ Distinctio octaua.

Utrum veritas sit p̄prietas diuini esse.

Utrum veritas summe oueniat deo.

Utrum imutabilitas sit in deo.

Utrum imutabilitas sit p̄prietas diuine eēntie.

Utrum in deo sit summa simplicitas.

Utrum simplicitas sit dei p̄prietas.

Utrum aīa rōnalis sit in toto corpore et ī quā
libet eius parte.

Utrum deus sit in aliquo determinato genere.

¶ Distinctio nona.

Utrum in diuinis sit ponenda generatio.

Utrum generatio in diuinis sit p̄sonarum di-
stinctiua.

Utrum diuina generatio sit eterna.

Utrum generatio filij sit terminata.

¶ Distinctio decima.

Utrum in diuinis sit necesse ponere p̄sonam
p̄cedentem per modū liberalitatis.

Utrum sit necesse ponere p̄sonam p̄cedentē
per modum amoris.

Utrum sit necesse ponere p̄sonam p̄cedentē
per modū mutue caritatis.

Utrum amor siue caritas sit p̄p̄riū sp̄s sancti.

Utrum s. s. p̄p̄rie sit nexus patris et filij.

Utrum s. s. p̄p̄rie sit sp̄s.

¶ Distinctio undecima.

Utrum s. s. p̄cedat a patre et filio.

Utrum p̄cedat a patre et filio inquantū sint
vnum vel differentes.

¶ Distinctio duodecima.

Utrum s. s. p̄cedat a patre q̄ a filio.

Utrum s. s. plenē p̄cedat a patre q̄ a filio.

Utrum s. s. p̄cedat a patre mediante filio.

Utrum p̄cessio filij sit prior scdm ordinem in-
telligendi p̄cessiois sp̄s sancti.

¶ Distinctio tertia decima.

Utrum in diuinis sit posse p̄cessionem.

Utrum p̄cessio s. s. sit generatio.

Utrum p̄cessio s. s. realit differat a generatōe.

Utrum s. s. debeat dici ingenitū.

¶ Distinctio quartadecima.

Utrum sit ponere p̄cessionem tempalem s. s.

Utrum p̄cessio t̄p̄alis sp̄s sancti ponat in nu-
merum cum eterna.

Utrum s. s. detur in p̄p̄ria p̄sona hominibus.

Utrum s. s. detur ab aliquo sancto viro.

¶ Distinctio quita decima.

Utrum missio sit in diuinis.

Utrum missio sit ex tempore vel eterna.

Cuius sit missio ut missi.

Cuius sit missio ut mittentis.

Utrum missio iurisdictiois filij sit scdm dona gr̄e
gratū facientis vel gr̄e gratis date.

t. 165

Vtrū scđm eadem dona grē dicat mitti fili-
lius et f. f.

Vtrū utraq; missio sit scđz eadem dona grē
augmentata.

¶ **Distinctio sextadecima.**

Quid sit missio visibilis spūsancti.

Ad quid missio ista sit utilis.

Quibus mōis missio talis facta sit.

¶ **Distinctio decima septima.**

Vtrū pter donū caritatis increate sit pone-
re donū caritatis create.

Vtrū caritas creata sit diligēda ex caritate.

Vtrū caritas talis certudinalit possit cogno-
sci ab ipam habente.

Vtrū possit cognosci ab ipam nō habente.

Vtrū caritas possit augeri scđm substantiā.

De modo augmenti ipi caritatis.

Vtrum caritas possit diminui.

Vtrū caritas habeat statum vel terminū vl-
tra quem non possit augeri.

¶ **Distinctio decima octava.**

Vtrū f. f. sit donū quo oīa alia dona donāf.

Vtrū spūsanct? sit donū ab etno vel ex tpe.

An dueniēt? dicat de f. f. donū vel datum

Vtrū donū pprie dueniāt spūsancto.

Vtrū donū sit pprietas f. f. distinctiua.

Vtrum rōne donabilitatis dicat spūsanct?
spiritus noster.

¶ **Distinctio decima nona.**

Vtrū in diuinis sit ponere equalitatem.

Vtrum in diuinis sit summa equalitas.

Vtrū in diuinis sit equalitas cū dūersione.

Vtrū i diuinis sit equalitas cū circūincessiōe

Vtrū in diuinis sit ponere totū integrale.

Vtrū in diuinis sit ponere totū vniuersale.

Vtrū in diuinis psonis sit ponere principium
materiale.

Vtrū in diuinis sit ponere differentiam scđm
numerum.

¶ **Distinctio .xx.**

Vtrū in diuinis sit ponere potentie adēqua-
tōnem quātum ad extensionē possibiliū.

Vtrū in diuinis sit equalitas quātum ad in-
tentionem potentie.

Vtrū ordo sit ponendus in diuinis.

Vtrum in diuinis sit ordo nature.

¶ **Distinctio .xxi.**

Vtrū dco excludiua in diuinis vere addatur
termino subali a pte subiecti.

Vtrū vere addat a pte pdicati.

Vtrum dco exclusiua addat termino psonali
respectu pprii pdicati.

Vtrū vere addat termino psonali respectu p
dicati dmunis.

¶ **Distinctio .xxij.**

Vtrum deus sit nominabilis.

Vtrum vno solo nomine vel plurib? debeat
nominari.

Vtrū omīa nomīa dicta de deo dicantur de
ipō trāslatiue. aut aliqua dicantur de ipō
pprie.

Vtrū nomīa dicta de deo dicantur de ipō fm

subām an aliqua alio modo.

¶ **Distinctio .xxij.**

Vtrū ad diuina debuit trāferri nom psonē.

Vtrū nomen substantie vel substantie dici de-
beat in diuinis.

Vtrū nomē essentie dici debeat in diuinis.

Vtrū nomen psonē numeret in subā.

Vtrum in diuinis nemeretur essentia.

Vtrū catholice possim? dicere plures deos.

¶ **Distinctio .xxiij.**

Vtrum hoc nomen vnus dicat in diuinis posi-
tiue vel pūatiue.

Vtrū dicat scđm subām vel scđm relatōnem.

Vtrum hec nomīa duo et tres rē dicantur in
diuinis positiue vel pūatiue.

Vtrū dicantur scđm subām vel relationem.

Vtrum hec nomīa trinus et trinitas impor-
tent in diuinis vnitatem.

Cuius sit illa vnitatis quā important.

¶ **Distinctio .xxv.**

Quid sit psona secundum rem.

Quid sit psona secundum diffinitionem.

Vtrū h° nom psona sit aīe psonis icreatis.

Vtrū sit cōe vniocū psonis catis et icreatis.

¶ **Distinctio .xxvi.**

Vtrum in diuinis sit ponere pprietates.

Quid sint diuine pprietates.

Vtrum pprietates distinguant aut distin-
ctas ostendant personas.

Quot sint pprietates diuine.

¶ **Distinctio .xxvij.**

Vtrū esse ptes et generare sit vna notio.

Que illaz sit ratio intelligendi alteram.

Vtrū contingat pprietates abstrahi.

Vtrū circa eas liceat contrarie opinari.

Vtrum verbum dicatur in diuinis essentiali-
ter vel notionaliter.

Vtrum verbum eternum cōnotet aliquid ex
parte creature.

An de filio patus dicatur verbum vel sapien-
tia secundum rōnem intelligendi.

An h° nomē verbū aq; diuina transferatur.

¶ **Distinctio .xxviii.**

Vtrū hoc nomen ingenus dicatur secūdu
substantiam vel relationem.

Vtrū inascibilitas et paternitas sit ead notio.

Que istarum sit pprietas patris. vtrū scilz
inascibilitas vel paternitas.

Vtrum in pcessibilitas sit notio patris sicut
innascibilitas.

¶ **Distinctio .xxix.**

Vtrum hoc nomen principū dicatur in diuinis
psonaliter vel notionaliter.

Vtrū h° nomē pncipiū acceptū cēntialit et
notionaliter dicatur vniocē equiuoce vel
annoloyce.

Vtrū pater et filii pnt dici vni pncipiū f. f.

Vtrū possit concedi q; pater et filii sint vni
spirator vel idem principium spūsancti.

¶ **Distinctio .xxx.**

Vtrū aliqua dicantur de deo ex tpe.

Vtrū ea que dicuntur de deo ex tpe dicantur

per se vel per accidens.

Vtrū dicant de deo scdm subā; vel relatōez

Distinctio. xxxj.

Vtrū ista nomia similis et equalis dicatur i diuinis scdm positionem vel prauationem.

Vtrū dicatur scdm subām vel relationem.

Vtrū pdicta nomia dicant relatō; mutua m

Vtrū imago dicat in diuinis scdm subā; an scdm relationem.

Vtrū ymago sit proprium filij.

Quare eternitas appriatur patri spēs ymagi et vsus muneris.

Vtrū deus possit dici esse vnū cū creatura.

Vtrū vna creatura possit dici esse vnū cū alia

Quomō patri appriatur veritas filio equalitas spūs sancto concordia.

Distinctio. xxxij.

Vtrū hec sit dcedenda pater et filij diligūt se spūs sancto.

In qua habitudine dstruat ille ablatiū s. s.

Vtrū hec sit dcedenda. pater ē sapiēs sapia genita

Vtrū hec est dcedenda. pater est potēs po tencia genita.

Distinctio. xxxij.

Vtrum apprietas sit persona.

Vtrū apprietas sit essentia.

Vtrū apprietas vni? psonē pdicet de alia.

Vtrū eadem apprietas pdicet de se noiatue.

Distinctio. xxxij.

Vtrū in diuis sit ponere additōez scilic; rei nature super naturam.

Vtrū in diuis sit ponere pdicatōez rei nate de natura vel ecouerfo.

Vtrū in diuis sit ponere appriatōez.

Distinctio. xxxv.

Vtrū in deo sit ponenda rō ydealis.

Vtrū sit ponere pluralitē in ydeis scdm rem

Vtrū in ydeis sit pluralitas scdm rōnem.

Vtrū ydee plurificētur p cōpationez ad yde ata scdm multitudinē vniuersalium vel singularium.

Vtrū in deo sit ponere multitudinē ydeaz scdm numerū finitū v l infinitum.

Vtrū in ydeis sit ponere numerū ordinatū.

Distinctio. xxxvj.

Vtrū creature fuerint in deo eternaliter.

Vtrū res sunt in deo rōne essentie vel psonē

Vtrū omia q̄ sunt in deo sunt in ipō vita.

Vtrū res verius sunt in deo q̄ in vniuerso si ue in genere apprio.

Vtrum mala sunt in deo.

Vtrum imperfecta sunt in deo.

Distinctio. xxxvij.

Vtrū esse vbiq; dueniat deo.

Vtrū deus sit vbiq; localiter.

Vtrū esse vbiq; sit apprium dei.

Vtrū esse vbiq; cōueniat deo eternaliter.

Vtrū deus sit in omib; rebus equaliter siue vniormiter.

Qualiter et quib; modis sit deus in rebus.

Vtrū deus sit locabilis intra locum.

Vtrū sit mutabilis de loco ad locū.

Vtrū sit repabilis a loco siue sit ex oē; locū.

Vtrū angel; possit moueri localit; sine corpe

Vtrū angelus moueat p medium vel non.

Vtrū angelus ptransfeat mediū motu subito vel successiue.

Distinctio. xxxviii.

Vtrū psciencia diuina sit cā rerū.

Vtrū psciā diuina sit causata a rebus.

Vtrū diuina psciencia ponat necessitatē circa psciatum.

Vtrū diuina psciā habeat in se necessitatē.

Distinctio. xxxix.

Vtrum deus cognoscat alia a se.

Vtrum cognoscat omia alia a se.

Vtrū de; possit scire vel pscire plura q̄ sciat

Vtrū deus cognoscat se et alia vniormitē.

Vtrū de; cognoscat mutabilia imutabiliter

Vtrū deus cognoscat omia pnter.

Distinctio. xl.

Vtrū pdestinatio sit quid eternū an tpale.

Quid sit pdestinatio scdm rem.

Vtrum pdestinatio inferat necessitatē salutis libero arbitrio.

Vtrū pdestinatio inferat certitudinem m euentu.

Vtrū electio sit in deo eternaliter vel ex tpe

Quid sit electio.

Vtrū obduratio sit pena an culpa.

Vtrū obduratio sit a deo.

Distinctio. xli.

Vtrū pdestinatio vel reprobatio in nobis ha beat cām meritoria.

Vtrū habeāt in deo rōnem motiua.

Vtrū de; cognoscat res p modū cōplexiōis.

Vtrū enūciabilia siue cōplexa que de; semel cognoscat semp cognoscat.

Distinctio. xlii.

Vtrū deus possit aliquid aliud a se.

Vtrū deus possit in omne illud in qd potest

omne agens creatum.

Vtrū diuina potentia se extendat ad omne il lud qd alij agenti est ipossibile.

Vtrū possibile dicat aliquid simpliciē scdm

cās superiores siue potētiam diuinā siue scō;

cās inferiores. siue potētiam creatam.

Distinctio. xliii.

Vtrū potentia dei sit infinita.

Vtrū essentia diuina sit infinita sic potentia.

Vtrū deus possit pducere opus infinitū.

Vtrū in deo rō opadi se extendat in infinitū.

Distinctio. xliii.

Vtrū deus mūdum potuerit facere meliorē

quo ad subām ptiū intēglium.

Vtrū potuerit ipm facere meliorē quo ad p

tium intēglium apprietas.

Vtrū potuerit ipm facere meliorē quātū ad

ordinem ptiū.

Vtrū potuerit mūdū facere antiquiorē.

Vtrū qd deus semel pōt semp possit.

Distinctio. xlv.

Vtrū sit in deo ponere voluntatē.

Vtrū ipam sit ponere oiuolentem.

Vtrū volūtas dei sit causa rerum.
Vtrū sit cā prima et imēdiata.
Vtrū diuisio diuīe voluntatis in vclutatem
beneplaciti et signi sit diuēiens.
De numero et sufficientia signorū diuīe vo-
lūtatis.

¶ Distinctio .xlvi.

Vtrū deus velit omnes homines saluos fieri
voluntate beneplaciti.
Vtrum deus velit mala fieri.
Vtrum mala fieri sit bonum.
Vtrum mala fieri sit verum.
Vtrum mala ordinent a deo.
Vtrum mala augeant decorē in vniuerso.

¶ Distinctio .xlviij.

Vtrū volūtas dei beneplaciti possit impediri.
Vtrū aliquis possit facere contra voluntatē
signi.
Vtrum deus debeat mala pmittere.
Vtrū deus possit mala p̄cipere.

¶ Distinctio .xlvij.

Vtrū possibile sit volūtatē nrām cōforma-
ri voluntati diuīe.
Vtrū cōformitas volūtatis nrē ad diuīaz fa-
ciat eam iustam.
Vtrū teneamur cōformare voluntatē nrā
voluntati diuīe in rēne volendi.
Vtrū teneamur cōformare volūtatē nrā
voluntati diuīe in volito.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]